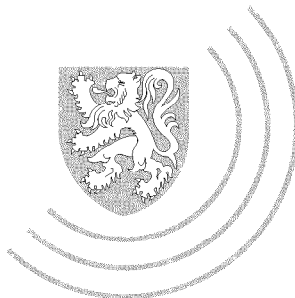

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

10 maart 1998

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heer Jos Stassen, mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Marino Keulen,
mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, mevrouw Nelly Maes en de heer Jos Geysels –**

**betreffende de invoering van de BTW-plicht voor artiesten
en de gevolgen ervan voor de culturele sector in Vlaanderen**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur en Sport
uitgebracht door mevrouw Kathleen Helsen**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Louis Bril.

Vaste leden : de heer Joachim Coens, mevrouw Kathleen Helsen, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Louis Bril, Jozef Browaeys, Marino Keulen ;

mevrouw Kathy Lindekens, de heer Michiel Vandenbussche, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh ;

de heren Frank Creyelman, Emiel Verrijken ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Jos Stassen.

Plaatsvervangers :

de heren Eddy Schuermans, Walter Vandenbossche, Gilbert Vanleenhove, Marc Van Peel, Hugo Van Rompaey ;

de heren Freddy Feytons, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Dirk Van Mechelen ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwkerke, Tuur Van Wallendael ;

de heren Pieter Huybrechts, Felix Strackx ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Geysels.

Zie :

925 (1997-1998)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nr. 2 : Amendementen

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur en Sport besprak op 5 maart 1998 het voorstel van resolutie van de heer Jos Stassen, mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Marino Keulen, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, mevrouw Nelly Maes en de heer Jos Geysels betreffende de invoering van de BTW-plicht voor artiesten en de gevolgen ervan voor de culturele sector in Vlaanderen.

I. Toelichting door de heer Jos Stassen, mede-indiener van het voorstel van resolutie

De heer Jos Stassen stelt dat de voorliggende resolutie een reactie is op een eenzijdige ingreep van de federale BTW-administratie. Deze heeft immers via een administratieve omzendbrief de BTW-vrijstelling opgeheven voor zangers, muzikanten, dansers en acteurs die deel uitmaken van een groep en voor hun artistieke activiteiten een gage ontvangen, en onmiddellijk op 21% gebracht (zie bijlage). Deze maatregel heeft ernstige gevolgen voor het culturele aanbod en het culturele leven in Vlaanderen. Waar er immers tot op heden een uitzondering werd toegestaan aan de muzieksector, zal vanaf 1 april 1998 zwaar moeten worden betaald.

De maatregel is er gekomen omdat de BTW-administratie van mening was dat er misbruik bestond, dat er in de muzieksector veel aan BTW-overslag wordt gedaan en dat de Europese richtlijnen voorzien dat ook de muzieksector onder de BTW-wetgeving valt. Deze beslissing is dus geen politieke, maar een administratieve beslissing die via een aanschrijving van het ministerie van Financiën van 17 november 1997 slechts beperkt kenbaar werd gemaakt. Het gevolg hiervan was dat de meeste organisaties van niets wisten en dit vrij recent via de media moesten vernemen.

De financiële consequenties van deze maatregel zijn voor de culturele sector nochtans verstrekkend. Vermits zeer weinig culturele organisaties die zangers, acteurs en dergelijke programmeren, over een BTW-nummer beschikken, zal dit tot een aanzienlijke meeruitgave leiden onder meer omdat zij de BTW-bijdragen niet kunnen aftrekken.

De spreker vermeldt dat ondertussen de heer Marc Olivier, Vlaams Volksvertegenwoordiger, in zijn hoedanigheid van Gemeenschapssenator hieromtrent in de Senaat aan de heer Philippe Maystadt, minister van Financiën, een mondelinge vraag heeft gesteld. De minister heeft daarop geantwoord dat hij het desbetreffende BTW-tarief van

21% zou terugbrengen tot 6%. De spreker merkt echter op dat deze toezegging als uitzondering op de BTW-wetgeving enkel via een Koninklijk Besluit kan worden voorzien. Dit KB moet echter voor 1 april 1998, de datum van invoering van de 21%-maatregel, worden gepubliceerd, wat hoogst onwaarschijnlijk is. Hij meent dan ook dat de resolutie, waarvan de opstelling dateert van voor deze toezegging, in die zin moet worden aangepast.

Op de tweede plaats meent de spreker dat de invoering van deze BTW-maatregel een ernstige impact heeft op het culturele leven in zijn geheel, maar ook een duidelijke aanzet tot invulling geeft van het statuut van de kunstenaar. Kunstenaars worden immers met deze maatregel enkel nog beschouwd als zelfstandigen. Hij meent dat de resolutie ook in deze zin zou moeten worden aangepast.

II. Bespreking

De heer Marino Keulen stelt vast dat alle democratische fracties zich terugvinden in de resolutie en dat de twee voorstellen van de heer Jos Stassen om de resolutie aan te passen terecht zijn. De spreker wenst hier een algemene beschouwing over de federale loyaliteit aan vast te koppelen. Alhoewel de federale overheid zich telkens op deze federale loyaliteit baseert om problemen op te lossen, vaardigt diezelfde federale overheid een maatregel uit die helemaal niet loyaal is ten aanzien van de culturele autonomie van de gemeenschappen. Hij kan enkel vaststellen dat diegenen die deze maatregel uitvaardigden, geen kennis hebben van de huidige toestand van muzikanten en dergelijke. Zo heeft deze maatregel onder andere ook ernstige financiële gevolgen voor de culturele centra, onder meer omdat zij niet beschikken over een BTW-nummer. Ook dit duidt op willekeur zonder de draagwijdte van een maatregel in te schatten.

Bovendien werpt de spreker op dat uiteindelijk de cultuurconsument het slachtoffer zal zijn van deze maatregel. De prijs van de toegangsticketten zal immers sterk stijgen om deze meerkost te kunnen recupereren. En indien dit het geval zou zijn, dan staat dit volledig in tegenstelling met het beleid van de Vlaamse Gemeenschap om het culturele aanbod juist te democratiseren.

Ook mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh vindt zich terug in de geformuleerde overwegingen. Aansluitend op de opmerking van de vorige spreker verwijst zij naar een berekening van de financiële gevolgen voor de culturele centra die gemaakt

werd door de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten. Daaruit blijkt dat de invoering van de 21% BTW-maatregel op een omzet van ongeveer 1,1 miljard frank van de culturele centra, 230 miljoen frank zal kosten. De verlaging tot 6% BTW zou toch nog steeds 66 miljoen frank kosten. Zij beaamt de opmerking van de vorige spreker dat de cultuurconsument deze verhoging zal moeten betalen, wat haaks staat op het beleid van de Vlaamse Gemeenschap. Dit is des te meer het geval bij de gemeentelijke culturele centra omdat deze centra niet BTW-plichtig zijn.

Zij merkt nog op dat de meeste culturele centra reeds helemaal rond zijn met de programmering voor het jaar 1998-1999. De meeruitgave die het gevolg zal zijn van de BTW-maatregel, is echter niet opgenomen in de begroting, wat tot financiële problemen zal leiden.

Mevrouw Nelly Maes sluit zich aan bij de voorgaande sprekers. Zij vraagt zich echter af wat de zin is van de parlementaire werkzaamheden als een dergelijke maatregel uit het niets komt en zonder enig overleg wordt opgelegd. De federale overheid heeft het morele recht niet een dergelijke maatregel te nemen. Deze maatregel van minister Maystadt is voor haar dan ook bedenkelijk, waarbij het Belgisch Staatsbestel in vraag moet worden gesteld.

De heer Emiel Verrijken verklaart dat ook zijn fractie, alhoewel deze de resolutie niet mee ondertekend heeft, de resolutie volledig onderschrijft. Hij meent dat dit probleem eens te meer de inefficiënte werking van het Belgische federale systeem aantoonst. Bovendien is deze maatregel totaal uit zijn verband gerukt omdat het voorbij gaat aan het statuut van de kunstenaar. Hij is er van overtuigd dat het statuut van de kunstenaar in zijn geheel moet worden benaderd. Dit zou volgens hem best op basis van een Europees toezicht worden uitgewerkt.

De heer Marc Olivier die in de Senaat als gemeenschapssenator een mondelinge vraag over deze problematiek heeft gesteld, vindt dat de commissie deze resolutie terecht aanhaalt, maar wenst te waarschuwen voor ondoordacht optreden. Een resolutie heeft immers enkel volledige kracht als de aangehaalde elementen en overwegingen volledig gegrond zijn. Men mag ook het statuut en de BTW niet met elkaar vermengen omdat ze van een totaal andere orde zijn.

Zo wijst hij erop dat de 21% BTW-maatregel geen nieuw gegeven is. De federale overheid heeft

immers de niet-toepassing van deze maatregel in de muzieksector enkel als uitzondering gedoogd. De recente invoering van deze maatregel is enkel een gevolg van een vaste Europese rechtspraak waardoor er strikter moet worden geïnterpreteerd. Bovendien is deze maatregel niet algemeen. Het BTW-Wetboek voorziet immers nog een reeks van uitzonderingen op basis van dewelke men geen BTW moet betalen. Als men voldoet aan een aantal voorwaarden, zoals een grens van 225.000 frank jaaromzet, is een kunstenaar van BTW vrijgesteld, enzovoort. Ook worden nog tal van organisaties die een cultureel evenement met uitvoerende artiesten organiseren, buiten beschouwing gelaten. De spreker besluit dat de resolutie moet worden aangepast en genuanceerd.

Mevrouw Kathy Lindekens is van mening dat men deze elementen niet afzonderlijk mag benaderen. Het fundamentele probleem is immers dat er een gebrek aan cultuurreflex is in de verschillende beleidsdomeinen. Ook deze maatregel toont eens te meer aan dat men het belang van cultuur in de samenleving niet of onvoldoende erkent. Als men dit wel zou doen, zou men telkens de gevolgen voor de cultuursector mee incalculeren. En dit is zeker niet het geval geweest bij de BTW-maatregel van de federale overheid. Dit element zou zeker in de resolutie moeten worden opgenomen.

Zij gaat er volledig mee akkoord om in ieder geval de resolutie te koppelen aan het statuut van de kunstenaar. De kunstenaars verkeren vandaag immers nog altijd in een onduidelijke situatie. Uiteraard is het niet gemakkelijk om alle kunstenaars onder een zelfde noemer te vatten. De huidige BTW-maatregel is echter een ideaal moment om vanuit de Vlaamse Gemeenschap een signaal te geven dat er dringend werk moet worden gemaakt van een dergelijk statuut.

De heer Jos Stassen wenst aan deze opmerkingen nog toe te voegen dat bij toepassing van de BTW-maatregel de mogelijkheid moet voorzien worden dat men deze, naar analogie met de bedrijfswereld, van de belastbare inkomsten kan aftrekken. Een dergelijke mogelijkheid is niet voorzien. En zolang de 21% in de aanschrijving van het ministerie van Financiën niet geschrapt of vervangen wordt door de beloofde 6%, zal dit reeds vanaf 1 april 1998 volledig van toepassing zijn.

De heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, onderschrijft de inhoud van de resolutie. Hij vindt het positief dat het Vlaams Parlement de initiatieven van de Vlaamse regering hieromtrent mee ondersteunt.

De minister wenst echter de BTW-maatregel in een ruimer kader stellen. In die zin wil hij het koppelen aan de discussie over het statuut van de kunstenaar en aan het beleid inzake BTW op andere cultuurgoederen zoals CD's en andere geluidsdragers.

Verder merkt hij op dat de voorgestelde oplossing ook werkzaam moet zijn. Hij weet uit contacten met kunstenaars dat niet alleen de hoogte van de BTW belangrijk is. Sommigen van hen, in casu de zelfstandigen, wensen juist een bepaald BTW-tarief aan te rekenen omdat dit verrekend kan worden met de BTW die zij zelf voor hun aankopen betalen. Hij beaamt dat deze federale maatregel door zijn lineaire impact de culturele realiteit die vrij complex is, totaal ontkent. In die zin stelt hij voor in het tweede punt van het beschikkende gedeelte het woord "permanente oplossing" te wijzigen in "duidelijke" of "werkzame" oplossing.

De minister deelt nog mee dat hij via een rondetafel met de sector over de BTW-toepassing de reële wensen en gevolgen zal trachten in kaart te brengen, zodat hij met degelijk onderbouwde argumenten aan het overleg tussen gemeenschap en federale overheid over dit probleem kan deelnemen.

Mevrouw Mieke Van Hecke wenst haar appreciatie ten aanzien van de minister te uiten over zijn optreden hieromtrent. Zij wenst wel samen met de indieners van de resolutie, omwille van het meest acute probleem, aan de federale minister van Financiën te vragen zijn toezegging tot verlaging van de BTW-maatregel tot 6% ook daadwerkelijk uit te voeren. Anderzijds vindt zij dat ook de problematiek van het voorafgaand overleg moet opgenomen worden omdat het hier toch gaat om ingrijpende gevolgen voor de culturele sector waar de gemeenschappen over bevoegd zijn.

De heer Jos Stassen gaat hiermee akkoord als dit snel kan gebeuren omdat per 1 april 1998 de BTW-maatregel zou ingaan.

De heer Louis Bril resumeert dat er voorafgaandelijk overleg gevraagd wordt bij de toepassing van dergelijke federale ingrepen en dat dit een gebrek aan loyaliteit aantoonde. Anderzijds dient de resolutie ook op een aantal plaatsen te worden aangepast om de rechtszekerheid te bewaren en de problematiek ruimer te stellen.

III. Amendering van het voorstel van resolutie en stemming

De heer Jos Stassen, mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Marino Keulen, mevrouw Nelly Maes, mevrouw Kathy Lindekens en de heer Joachim Coens dienen acht amendementen in die tegemoet komen aan de bezorgdheden die tijdens de bespreking werden opgeworpen en de resolutie verder verfijnen (Stuk 925 (1997-1998) – Nr.2).

Het *eerste* amendement strekt ertoe na de eerste overweging een nieuwe overweging in te voegen over de federale loyaliteit : "*de federale loyaliteit veronderstelt dat federale maatregelen die belangrijke repercussies hebben op het beleid van de gemeenschappen, slechts na voorafgaand overleg worden genomen*".

Het *tweede* amendement strekt ertoe de derde overweging te vervangen door de tekst : "*door deze maatregel het BTW-tarief van 21% onmiddellijk toepasbaar werd*".

Het *derde* amendement strekt ertoe na de derde overweging twee nieuwe overwegingen in te voegen : "*in antwoord op een mondelinge vraag in de Senaat de minister van Financiën toezegde het desbetreffende BTW-tarief van 21% terug te brengen tot 6%. Deze toezegging werd ondertussen nog niet geformaliseerd*" en "*de betrokken uitvoerders verplicht worden tot extra administratie, met als gevolg een meeruitgave in hun werkingskosten en dit ten nadele van hun artistieke budget*".

Het *vierde* amendement strekt ertoe na de vierde overweging een nieuwe overweging in te voegen : "*de erkende organisaties in uitvoering van artikel 44, §2, 9° van het BTW-wetboek vrijgesteld zijn van BTW en bijgevolg de meerkost van de BTW op uitvoerende artiesten niet kunnen verrekenen in hun BTW-aangifte. De bovenvermelde maatregel doorbreekt het evenwicht dat was beoogd door de vrijstellingen toegekend aan enerzijds de uitvoerende artiesten en anderzijds de erkende organisatoren*".

Het *vijfde* amendement strekt ertoe de woorden in de vijfde overweging "van meer dan één vijfde" te schrappen.

Het *zesde* amendement strekt ertoe de zevende, achtste, negende en tiende overweging te schrappen.

Het *zevende* amendement strekt ertoe in fine de volgende bijkomende overwegingen in te voegen : "*de BTW-maatregel ingevoerd zou worden met*

ingang van 1 april 1998, dus in het midden van het programmatische seizoen dat loopt van september tot augustus, waardoor de betrokken organisaties niet meer de nodige maatregelen kunnen nemen om hun budget in evenwicht te houden" en "de BTW-problematiek opnieuw de aandacht vestigt op de dringende noodzaak van een concreet realiseerbaar en alles omvattend statuut van de kunstenaars".

Het achtste amendement strekt ertoe het beschikende gedeelte te vervangen door :

- "1° in elke aangelegenheid die repercussies heeft op het cultuurbeleid en het culturele leven van de Gemeenschappen, voorafgaand overleg te plegen met de respectieve cultuurministers ;*
- 2° de door minister Maystadt toegezegde reductie van het betreffende BTW-tarief van 21% naar 6% te formaliseren ;*
- 3° een evenwichtige oplossing uit te werken voor het BTW-statuuut van de erkende organisatoren in de culturele sector ;*
- 4° de genomen BTW-maatregelen in werking te laten treden op 1 januari 1999 ;*
- 5° mee te werken aan een spoedige en werkzame regeling voor het statuut van de kunstenaars." .*

De amendementen en de aldus aangepaste resolutie betreffende de invoering van de BTW-plicht voor artiesten en de gevolgen ervan voor de culturele sector in Vlaanderen worden eenparig met 12 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

Kathleen HELSEN

De voorzitter,

Louis BRIL

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat

- 1° cultuur een gemeenschapsmaterie is ;
- 2° de federale loyauteit veronderstelt dat federale maatregelen die belangrijke repercussies hebben op het beleid van de gemeenschappen, slechts na voorafgaand overleg worden genomen ;
- 3° de federale BTW-administratie via een administratieve omzendbrief de BTW-vrijstelling voor zangers, muzikanten, dansers en acteurs die deel uitmaken van een groep en voor hun artistieke activiteiten een gage ontvangen, heeft opgeheven ;
- 4° door deze maatregel het BTW-tarief van 21 % onmiddellijk toepasbaar werd ;
- 5° in antwoord op een mondelinge vraag in de Senaat de minister van Financiën toezegde het desbetreffende BTW-tarief van 21 % terug te brengen tot 6 %. Deze toezegging werd ondertussen nog niet geformaliseerd ;
- 6° de betrokken uitvoerders verplicht worden tot extra administratie, met als gevolg een meeruitgave in hun werkingskosten en dit ten nadele van hun artistieke budget ;
- 7° in de culturele sector zeer weinig verenigingen, organisaties of centra, die zangers, muzikanten, dansers of acteurs programmeren, over een BTW-nummer beschikken ;
- 8° de erkende organisaties in uitvoering van artikel 44, § 2, 9° van het BTW-wetboek vrijgesteld zijn van BTW en bijgevolg de meerkost van de BTW op uitvoerende artiesten niet kunnen verrekenen in hun BTW-aangifte. De bovenvermelde maatregel doorbreekt het evenwicht dat was beoogd door de vrijstellingen toegekend aan enerzijds de uitvoerende artiesten en anderzijds de erkende organisatoren ;
- 9° derhalve deze verenigingen, organisaties of centra met een meeruitgave geconfronteerd worden, waardoor zij gedwongen worden ofwel hun activiteiten te beperken, extra

inkomsten te zoeken via subsidiëring of sponsoring ofwel de extra uitgave door te rekenen aan de cultuurconsumenten ;

- 10° deze BTW-maatregel ernstige gevolgen heeft voor het culturele aanbod en het culturele leven in Vlaanderen ;
 - 11° de BTW-maatregel ingevoerd zou worden met ingang van 1 april 1998, dus in het midden van het programmatieseizoen dat loopt van september tot augustus, waardoor de betrokken organisaties niet meer de nodige maatregelen kunnen nemen om hun budget in evenwicht te houden ;
 - 12° de BTW-problematiek opnieuw de aandacht vestigt op de dringende noodzaak van een concreet realiseerbaar en alles omvattend statuut van de kunstenaars ;
- vraagt de Vlaamse regering met de federale regering in overleg te treden om
- 1° in elke aangelegenheid die repercussies heeft op het cultuurbeleid en het culturele leven van de Gemeenschappen, voorafgaand overleg te plegen met de respectieve cultuurministers ;
 - 2° de door minister Maystadt toegezegde reductie van het betreffende BTW-tarief van 21 % naar 6 % te formaliseren ;
 - 3° een evenwichtige oplossing uit te werken voor het BTW-statuuut van de erkende organisatoren in de culturele sector ;
 - 4° de genomen BTW-maatregelen in werking te laten treden op 1 januari 1999 ;
 - 5° mee te werken aan een spoedige en werkzame regeling voor het statuut van de kunstenaars.

BIJLAGE

MINISTERIE VAN FINANCIËN

Brussel, 19 november 1997

Administratie van de belasting
over de toegevoegde waarde,
registratie en domeinen

Sector BTW

Nr. E.T. 472.84

Artiest. Draagwijdte van de
vrijstelling bepaald in artikel
44, § 2, 8°, van het Wetboek.
Regeling voor theaterbureaus.

AANSCHRIJVING Nr. 13Onderwerp van de aanschrijving.

1. Deze aanschrijving heeft tot doel de draagwijdte te bepalen van de vrijstelling die overeenkomstig artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek geldt ten aanzien van de prestaties van uitvoerende artiesten.

2. Bovendien wordt de regeling uiteengezet die inzake BTW geldt ten aanzien van theaterbureaus.

Wettelijke bepalingen.

3. Overeenkomstig artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek zijn, onder meer, van de belasting vrijgesteld : de diensten aan organisatoren van schouwspelen en concerten, aan uitgevers van grammofoonplaten en van andere klankdragers en aan makers van films en van andere beelddragers verstrekt door acteurs, orkestleiders, muzikanten en andere artiesten voor de uitvoering van toneelwerken, balletten, films, muziekstukken, circus-, variété- of cabaretvoorstellingen.

4. De regeling die van toepassing is ten aanzien van theaterbureaus wordt in hoofdzaak beheerst door de artikelen 13, 20, 21, §§ 2, 3, 4°, a en 8°, en 41, § 2, van het Wetboek.

EERSTE HOOFDSTUK. - VRIJSTELLING UITVOERENDE ARTIESTEN.I. Algemeen.

5. Overeenkomstig een vaste Europese rechtspraak dienen de vrijstellingen inzake BTW strikt te worden geïnterpreteerd.

De interpretatie van de Administratie ten aanzien van de vrijstelling betreffende de diensten van uitvoerende artiesten dient bijgevolg te worden ingeperkt.

(Aanschr. 13/1997)

6. Van deze gelegenheid wordt tevens gebruik gemaakt om de ter zake bestaande en nog toepasselijke administratieve rechtspraak te coördineren.

II. Uitvoerend artiest.

A. Begrip.

7. Als uitvoerend artiest wordt in het algemeen aangemerkt ieder persoon die daadwerkelijk deelneemt aan de uitvoering van dramatische, muzikale of choreografische werken of circus- of music-hallvoorstellingen.

8. Worden derhalve, onder meer, als uitvoerend artiest beschouwd :

- de acteur, de orkestleider en de muzikanten;

- de regisseur van toneelwerken of films en dit wegens zijn daadwerkelijke deelneming aan de voorbereiding, de afwerking en de uitvoering van toneelwerken of films. In dit verband wordt aangestipt dat als filmregisseur wordt aangemerkt, diegene die in opdracht van een filmproducer handelingen verricht die uitsluitend behoren tot de regie, zoals de leidinggeving aan acteurs en de film-technische bewerking van het gegeven. Dit geldt eveneens voor de assistent van de realisator wanneer hij door een rechtstreekse medewerking, in dezelfde hoedanigheid als de filmregisseur actief deelneemt aan het voorbereiden, het uitwerken en het uitvoeren van een cinematografisch werk (z. besl. van 14 februari 1973, nr. E.T.11.072 (1));

- personen die documentaires en animatiefilms inspreken;

- personen die een film in een andere taal inspreken;

- de diskjockey die opgenomen muziek programmeert, presenteert en ten gehore brengt ter gelegenheid van een dansavond waar hij overigens met korte voordrachten, kwinkslagen, enz., voor de nodige stemming zorgt (z. besl. van 25 januari 1974, nr. E.T.17.124 (2));

- de conferencier;

- de mannequin die optreedt ter gelegenheid van modedéfilés en bij het nemen van foto's (z. besl. van 28 oktober 1970, nr. T 1968 (3)).

(1) Z. BTW-Rev. 12/294/393.

(2) Z. BTW-Rev. 16/273/476.

(3) Z. BTW-Rev. 1/112/37.

(Aanschr. 13/1997)

Worden daarentegen, onder meer, niet als uitvoerend artiest beschouwd :

- de decorateur, dequisiteur, de grimeur, de kapper, de kostuumontwerper, de pruikenmaker, de toneelmachinist, de souffleur, de cameraman, de script-girl, de geluidstechnicus, de sonorisator, de filmmonteur, de produktieleider, de opnameleider en de medewerkers van die personen;

- de impressario;

- personen die hun stem verlenen bij reclameboodschappen voor radio en televisie (z. nr. 16).

9. Het gebeurt dat een uitvoerend artiest als bedoeld in artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek met een organisator van een schouwspel een overeenkomst sluit, waarbij eerstgenoemde zich, tegen een enige prijs, verbindt prestaties van uitvoerend artiest te verrichten voor een bepaald schouwspel en bovendien rechten te verlenen op de door hem ontworpen idee van dit schouwspel.

In zo een geval berwist de administratie de interpretatie van de partijen niet volgens welke die overeenkomst in haar geheel moet worden ontleed als een overeenkomst die het verrichten van prestaties van uitvoerend artiest tot onderwerp heeft.

Ingevolge artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek, zijn deze prestaties dan ook van de belasting vrijgesteld (z. besl. van 22 januari 1977, nr. E.T.25.031 (1)).

B. Hoedanigheid van de dienstverrichter.

1) Principe.

10. De vrijstelling beoogd in artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek geldt alleen ten aanzien van de prestaties die worden verricht door een fysieke persoon die individueel als zodanig optreedt.

11. Uitvoerende artiesten die optreden onder de vorm van een rechtspersoon (éénhoofdige vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, B.V.B.A., N.V., VZW, ...) of die niet individueel optreden maar onder de vorm van een feitelijke vereniging of groepering genieten derhalve de vrijstelling niet. In dat verband heeft het geen belang dat :

1° de artiesten, gelet op de aard van het spektakel, slechts kunnen optreden in groepsverband;

2° dat de prestaties door de rechtspersoon of de feitelijke groepering worden verstrekt door toedoen van hun eigen artiesten

(1) Z. BTW-Rev. 34311/643.

(Aanschr. 13/1997)

(werkende vennoten, zaakvoerders, personeelsleden, rechtstreekse medewerkers, werkende leden, ... enz.).

2) Uitzondering.

12. Aangezien de hoedanigheid van BTW-belastingplichtige slechts geldt ten aanzien van personen die handelen in het kader van een economische activiteit, hebben verenigingen en groeperingen met of zonder rechtspersoonlijkheid zoals harmonieën, fanfares en andere muziekensembles, amateurtoneelgezelschappen enz., die eigen concerten of vertoningen organiseren of die optreden voor organisatoren van schouwspelen, stoeten en andere feestelijkheden, die hoedanigheid niet wanneer de hierna volgende voorwaarden zijn vervuld :

1° het optreden van de leden van die verenigingen of groeperingen, geschiedt in het kader van hun vrijetijdsbesteding;

2° de prijs die dergelijke verenigingen of groeperingen voor hun optreden aan de organisator vragen, mag slechts de vergoeding zijn voor hun kosten;

3° de door die verenigingen of groeperingen gevraagde vergoeding en/of toegangsgeld mag uitsluitend worden gebruikt voor het verwezenlijken van het doel van de vereniging of groepering.

III. Hoedanigheid van de afnemer van de dienst.

13. De vrijstelling beoogd in artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek geldt alleen wanneer de diensten van de uitvoerende artiest als zodanig worden verstrekt aan :

1° de organisatoren van schouwspelen en concerten;

2° de uitgevers van grammofoonplaten. Bijgevolg zijn de door de platenmaatschappijen aan de uitvoerende artiesten verleende vergoedingen, (de zogenaamde royalties), die in de regel worden vastgesteld op een percentage van de verkoop van platen en compactdiscs, van de belasting vrijgesteld, maar dan alleen wanneer laatstgenoemde als fysieke persoon optreedt. In dit verband wordt volledigheidshalve aangestipt dat de vrijstelling bedoeld in artikel 44, § 3, 3°, van het Wetboek met betrekking tot de contracten voor uitgave in de regel niet van toepassing is, daar de in dit artikel beoogde contracten moeten worden gesloten met de auteur of toondichter zelf. De vrijstelling bedoeld in artikel 44, § 3, 3°, van het Wetboek is vanzelfsprekend wel van toepassing indien de uitvoerende artiest, handelend als fysiek persoon, zelf de auteur en/of toondichter is;

3° de makers van films en van andere beeldragers. Voor de toepassing van de in deze aanschrijving beoogde vrijstelling dient onder de makers van films, de producer te worden verstaan, dit is, in algemene zin, degene die op het hoogste vlak instaat voor het totstandkomen van

(Aanschr. 13/1997)

films en die de leiding van de uitvoering ervan heeft. De in de Franse overeenstemmende tekst gebruikte term "realisateur" heeft voor de toepassing van artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek uiteraard dezelfde draagwijdte, ofschoon dit vooral in de filmwereld een specifieke term is met een andere betekenis (z. besl. van 8 november 1977, nr. E.T.24.762 (1)).

14. De diensten die door uitvoerende artiesten worden verstrekt aan radio- en televisiestations of aan produktiemaatschappijen kunnen in de regel de vrijstelling beoogd in artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek niet genieten.

15. De vrijstelling beoogd in artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek is daarentegen wel van toepassing wanneer de door de radio- en televisiestations of produktiemaatschappijen gerealiseerde programma's waarin de uitvoerende artiesten optreden, voor het publiek toegankelijk zijn. In dat geval dienen immers het betrokken station of de produktiemaatschappij te worden aangemerkt als zijnde organisator van een schouwspel, een concert of van een ontspanningsprogramma.

16. Uitvoerende artiesten die hun stem verlenen voor het realiseren van reclameboodschappen of klank- of geluidsdragers en/of beelddragers of die zelf, voor eigen rekening, in opdracht van derden dergelijke reclameboodschappen realiseren, hebben voor die werkzaamheid de hoedanigheid van BTW-belastingplichtige met recht op aftrek.

De vrijstelling beoogd in artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek is ter zake niet van toepassing daar immers de diensten niet worden verstrekt aan een van de personen bedoeld in nr. 13, 1° tot 3°, hierboven.

De vrijstelling beoogd in artikel 44, § 3, 3°, van het Wetboek is evenmin van toepassing daar het in dit geval niet gaat om contracten voor uitgave als bedoeld in die bepaling.

HOOFDSTUK II. - PLAATS VAN DE DIENST VAN NIET VRIJGESTELDE UITVOERENDE ARTIESTEN EN ANDERE PERSONEN DIE GEEN UITVOEREND ARTIEST ZIJN.

I. Vermakelijkheidsactiviteiten en dergelijke.

17. De diensten van uitvoerende artiesten die de vrijstelling van artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek niet genieten en die worden verricht ter gelegenheid van vermakelijkheidsactiviteiten of soortgelijke activiteiten, vinden in de regel plaats daar waar de dienst of het evenement in verband waarmee bovengenoemde personen optreden, materieel wordt verricht (z. Wetb., art. 21, § 3, 4, a).

(1) Z. BTW-Rev. 34/310/642.

(Aanschr. 13/1997)

18. Voor de toepassing van hetgeen voorafgaat, worden radio- en televisiestations of produktieaanscheffingen ten aanzien van de door hen gerealiseerde programma's die voor het publiek toegankelijk zijn, aangemerkt als organisator van schouwspelen, concerten of ontspanningsprogramma's. De plaats van de diensten van niet vrijgestelde artiesten en andere personen die hun medewerking verlenen aan bedoelde programma's wordt derhalve eveneens bepaald overeenkomstig artikel 21, § 3, 4a, van het Wetboek (z. nrs. 14 en 15).

19. Hetzelfde geldt voor de diensten die onder meer in samenhang met de in de vorige leden bedoelde evenementen worden verricht door onder andere grimeurs, toneelmachinisten, souffleurs, geluidstechnici en, meer algemeen, door personen waarvan de diensten een noodzakelijke voorwaarde zijn voor de verwezenlijking van het betreffende evenement (z. H.v.J. EG, 26 september 1996, in de zaak Jürgen Dudda t. Finanzamt Bergisch Gladbach, C-327/94 (1)).

II. Andere activiteiten.

20. Aangezien de diensten van uitgevers van grammofoonplaten en van makers van films als zodanig niet beoogd worden door artikel 21, § 3, 4, a, van het Wetboek, wordt de plaats van de diensten van niet vrijgestelde artiesten en andere personen (z. nr. 8, tweede lid, eerste streepje) bepaald overeenkomstig artikel 21, § 2, van het Wetboek.

21. Anderzijds wordt de plaats van de dienst verricht door uitvoerende artiesten die actief deelnemen bij het realiseren van reclameboodschappen (z. nr. 16), bepaald overeenkomstig artikel 21, § 3, 7, c, van het Wetboek (z. H.v.J. EG, 17 november 1993, in de zaken Commissie t/ Spanje, C-73/92; Commissie t/Frankrijk, C-68/92 en Commissie t/ Luxemburg, C-69/92 (2)).

HOOFDSTUK III. - REGELING TEN AANZIEN VAN THEATERBUREAUS.

I. Algemeen.

22. De werkzaamheden van theaterbureaus bestaan inzonderheid in het tussenkomen bij het contracteren van uitvoerende artiesten en gezelschappen ten behoeve van organisatoren van concerten en schouwspelen. Het gebeurt tevens dat een theaterbureau zelf optreedt als organisator van een concert of van een schouwspel.

(1) Z. BTW-Rev. 127/315.

(2) Z. BTW-Rev. 109/767.

(Aanschr. 13/1997)

Hoewel hierna enkel wordt gesproken van theaterbureaus, spreekt het vanzelf dat op het stuk van de BTW dezelfde regeling geldt voor iedere tussenpersoon of mandataris die bemiddelt bij het sluiten van in het vorige lid bedoelde overeenkomsten.

23. Een theaterbureau (of een andere tussenpersoon) kan :

1° optreden als makelaar of mandataris;

2° optreden als ondernemer van schouwspelen of geacht worden als zodanig op te treden;

3° optreden als organisator.

II. Beoogde gevallen.

A. Het theaterbureau treedt op als makelaar of mandataris.

24. Wanneer het theaterbureau in de hoedanigheid van makelaar of mandataris optreedt om zelfstandige artiesten en een organisator van schouwspelen of concerten samen te brengen, die dan rechtstreeks onder mekaar overeenkomen of wanneer het theaterbureau in naam en voor rekening van genoemde personen contracten sluit, is de vergoeding die het bureau vraagt voor zijn bemiddeling onderworpen aan de BTW in België tegen het normale tarief dat thans 21 pct. bedraagt indien de dienst van het theaterbureau in België plaatsvindt.

25. Artikel 21, § 3, 8°, van het Wetboek leert dat de regels van toepassing inzake de bepaling van de plaats van de door een theaterbureau (makelaar) verleende dienst verschillen naargelang het schouwspel of het concert in verband waarmee het theaterbureau optreedt, materieel binnen dan wel buiten de Gemeenschap plaatsvindt. Inzake de plaatsbepaling van vermakelijkheidsactiviteiten geldt artikel 21, § 3, 4°, a, van het Wetboek op grond waarvan als plaats van de dienst wordt aangemerkt de plaats waar de dienst materieel wordt verricht wanneer de dienst betrekking heeft op culturele, artistieke, vermakelijkheidsactiviteiten of soortgelijke activiteiten, met inbegrip van die van organisatoren van zulke activiteiten, alsmede van daarmee samenhangende diensten.

26. Volgend onderscheid dient dan ook te worden gemaakt :

1° Het schouwspel of het concert vindt materieel binnen de Gemeenschap plaats.

27. De plaats van de dienst van het theaterbureau wordt in dat geval bepaald op grond van artikel 21, § 3, 8°, van het Wetboek.

Op grond van die bepaling wordt als plaats van de dienst van het theaterbureau aangemerkt :

(Aanschr. 13/1997)

a) de plaats waar de dienst in verband waarmee het theaterbureau optreedt materieel plaatsvindt (Wetb., art. 21, § 3, 8, a);

b) in afwijking van bovenstaande regel wordt als plaats van de dienst aangemerkt het grondgebied van de Lid-Staat die aan de ontvanger het BTW-identificatienummer heeft toegekend waaronder de dienst van het theaterbureau aan hem is verleend, wanneer deze Lid-Staat een andere is dan die waar de handeling plaatsvindt waarbij het theaterbureau tussenkomt (Wetb., art. 21, § 3, 8, b).

Voorbeeld.

Een in België gevestigd theaterbureau bemiddelt op verzoek van een in Frankrijk gevestigde en er voor de BTW geïdentificeerde organisator van popfestivals, met verscheidene in Nederland en België gevestigde popgroepen voor een optreden tijdens een festival dat zal plaatsvinden in het Groot-Hertogdom-Luxemburg. De in België gevestigde popgroep treedt op onder de vorm van een B.V.B.A. en is derhalve in België voor de BTW geïdentificeerd. De in Nederland gevestigde popgroep heeft geen BTW-nummer.

Het theaterbureau komt tussen bij een dienstverrichting die op grond van bovengenoemd artikel 21, § 3, 4°, a, van het Wetboek in het Groot-Hertogdom-Luxemburg plaatsvindt.

Aangezien de dienst waarbij het theaterbureau tussenkomt, plaatsvindt binnen de Gemeenschap is artikel 21, § 3, 8°, van het Wetboek van toepassing. De tussenkomst van het theaterbureau vindt dus, in de regel, plaats daar waar het popfestival plaatsvindt, nl. het Groot-Hertogdom-Luxemburg (Wetb., art. 21, § 3, 8°, a).

Wanneer evenwel de organisator van het popfestival zijn Frans BTW-identificatienummer aan het theaterbureau zou mededelen, vindt de dienst van het theaterbureau op grond van artikel 21, § 3, 8°, b, van het Wetboek plaats in Frankrijk aangezien deze Lid-Staat een andere is dan die waar de dienst waarbij het theaterbureau tussenkomt, plaatsvindt.

Indien in het bovenvermelde voorbeeld het theaterbureau zou optreden voor rekening van de in België en Nederland gevestigde popgroepen, vindt de aan de Belgische popgroep verleende dienst plaats in België (Wetb., art. 21, § 3, 8°, b) en de aan de Nederlandse popgroep verleende dienst in het Groot-Hertogdom-Luxemburg (Wetb., art. 21, § 3, 8°, a).

2° Het schouwspel of het concert vindt materieel buiten de Gemeenschap plaats.

28. In dat geval wordt de dienst van het theaterbureau op grond van artikel 21, § 2, van het Wetboek geacht plaats te vinden daar waar het theaterbureau de zetel van zijn economische activiteit of een

(Aanschr. 13/1997)

9

vaste inrichting heeft gevestigd van waaruit het de dienst verricht of bij gebreke van een dergelijke zetel of vaste inrichting, zijn woonplaats of zijn gebruikelijke verblijfplaats.

Op grond van artikel 41, § 2, van het Wetboek zijn de diensten van het theaterbureau echter van de belasting vrijgesteld wanneer het tussenkomt bij een dienstverrichting (i.e. het schouwspel of concert) die buiten de Gemeenschap plaatsvindt.

Opmerking.

29. In het hier onder littera A gestelde geval zal de uitvoerende artiest of het gezelschap in de regel zijn eigen prestaties zelf rechtstreeks factureren aan de organisator van het concert of van het schouwspel.

30. Indien de uitvoerende artiest of het gezelschap niet aan de BTW zijn onderworpen (z. nrs. 10 en 12) zal in de relatie met de organisator de BTW niet verschuldigd zijn.

31. Indien de uitvoerende artiest de vrijstelling niet geniet of indien het gezelschap wel de hoedanigheid van BTW-belastingplichtige heeft, dan is in de relatie met de organisator de BTW in België effectief verschuldigd wanneer de dienst die aan de organisator wordt verstrekt overeenkomstig artikel 21 van het Wetboek hier te lande plaatsvindt.

32. De Administratie aanvaardt dat, in de situatie beoogd onder nr. 30, het theaterbureau zonder zijn hoedanigheid van makelaar of mandataris te verliezen, de prestaties van bedoelde artiesten, verenigingen of groeperingen in eigen naam aan de organisator mag factureren voor zover op de aan laatstgenoemde uitgereikte factuur afzonderlijk melding wordt gemaakt van de bedragen die aan de artiesten, verenigingen of groeperingen toekomen en van het bedrag dat hemzelf toekomt voor zijn tussenkomst.

Wanneer het theaterbureau handelt zoals vermeld in het vorige lid, moet het uiteraard kunnen aantonen dat de artiest, de vereniging of groepering waarvoor het is opgetreden respectievelijk van de BTW is vrijgesteld of niet de hoedanigheid van BTW-belastingplichtige heeft. Indien dit bewijs niet wordt geleverd wordt het theaterbureau geacht te handelen als ondernemer van concerten of schouwspelen (z. littera B hierna).

B. Het theaterbureau treedt t.o.v. de organisator op als ondernemer van schouwspelen of wordt geacht in die hoedanigheid te handelen op grond van de artikelen 13, § 2, en 20 van het Wetboek.

33. Tenzij het theaterbureau onder de in de nrs. 25 en 27 vermelde voorwaarden en omstandigheden optreedt, zijn de bedragen die het bureau in eigen naam aanreikt aan de organisator voor het opvoeren van een schouwspel of voor de prestaties van de artiesten die eraan

(Aanschr. 13/1997)

deelnemen, de prijs, of worden geacht de prijs te zijn van het schouwspel dat het bureau zelf opvoert.

34. De vrijstelling beoogd in artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek kan in geen enkele hypothese van toepassing zijn aangezien immers de artiest zijn diensten niet verstrekt aan de organisator zelf van het concert of van het schouwspel.

Zowel in de relatie tussen de organisator en het theaterbureau als in de relatie tussen laatstgenoemde en de artiest of de groepering of vereniging die niet wordt beoogd in het nr. 12, is de BTW berekend tegen het normale tarief dat thans 21 pct. bedraagt, effectief in België verschuldigd wanneer de plaats van die dienst overeenkomstig artikel 21 van het Wetboek, zich hier te lande bevindt.

C. Het theaterbureau treedt rechtstreeks tegenover het publiek op als organisator van het schouwspel.

35. Wanneer het theaterbureau zelf het concert of het schouwspel organiseert en dus voor eigen rekening de toegangsgelden van de toeschouwers ontvangt, dan verricht het theaterbureau een dienst als bedoeld in artikel 18, § 1, tweede lid, 12°, van het Wetboek.

Onder voorbehoud van de vrijstelling bepaald in artikel 44, § 2, 9°, van het Wetboek is deze dienst, indien hij overeenkomstig artikel 21, § 3, 4°, a, van het Wetboek hier te lande plaatsvindt, in België effectief aan de BTW onderworpen. De aldus verschuldigde BTW dient op grond van Tabel A, rubriek XXVIII, van de bijlage bij het koninklijk besluit nr. 20 inzake BTW-tarieven, te worden berekend tegen het tarief van 6 pct.

36. Daar in het hier beoogde geval het theaterbureau tevens organisator is van het concert of van het schouwspel, zijn de diensten van de artiest, voor zover hij een fysiek persoon is (z. nr. 10) die rechtstreeks met dit theaterbureau heeft gecontracteerd, op grond van artikel 44, § 2, 8°, van het Wetboek van de BTW vrijgesteld.

HOOFDSTUK IV. - SLOTBEPALINGEN.

37. Deze aanschrijving vervangt vanaf heden de aanschrijving nr. 159/1971.

De bepalingen onder de nrs. 10 tot en met 12 zijn van toepassing vanaf 1 april 1998.

De beslissing van 10 juni 1988, nr. E.T.63.111 (1) wordt ingetrokken vanaf 1 april 1998.

(1) Z. *BTW-Rev.* 84/77/904.

(Aanschr. 13/1997)

De beslissing van 25 augustus 1988, nr. E.T.63.469 (1) wordt vervangen door het bepaalde van hoofdstuk III van deze aanschrijving. Voor de periode vanaf 1 januari 1993 tot 31 maart 1998 blijft ze, rekening houdend met de wijziging van artikel 21 van het Wetboek zoals bepaald in deze aanschrijving, van toepassing.

Namens de Minister :
De Directeur-generaal,

F. BURNONVILLE

(1) Z. *BTW-Rev.* 83/452/884.